

DREPT CIVIL

Teoria generală a obligațiilor

Curs universitar

Conf. univ. dr.

CRISTINA ELISABETA ZAMȘA

Universitatea din București,

Facultatea de Drept

Editura
Hamangiu
2023

CUPRINS

TITLUL I. NOȚIUNEA DE OBLIGAȚIE. CLASIFICAREA OBLIGAȚIILOR	1
Capitolul I. Prezentarea noțiunii de obligație civilă	1
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	1
§1. Considerații generale. Reglementare	1
§2. Sensurile și definiția doctrinară a noțiunii de obligație	2
§3. Elementele raportului juridic de obligație. Valența structurală și funcțională a elementelor	3
3.1. Subiectele (sau părțile) raportului juridic de obligație	3
3.2. Conținutul raportului juridic de obligație	4
3.3. Obiectul raportului juridic de obligație	5
§4. Rolul sancțiunii în cadrul raportului juridic obligațional	10
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiunea de obligație (contractuală) și noțiunea de îndatorire</i>	12
§1. Criteriile de delimitare a unei obligații contractuale	12
§2. Obligația legală (îndatorirea) de bună-credință	13
§3. Obligațiile care decurg din completarea contractului	15
§4. Categoriile de obligații contractuale. Obligații primare și obligații secundare	16
Capitolul II. Clasificarea obligațiilor	18
<i>Secțiunea 1. Clasificarea obligațiilor în funcție de izvoare</i>	18
<i>Secțiunea a 2-a. Clasificarea obligațiilor în funcție de obiect</i>	18
§1. Obligații de a da, de a face, de a nu face	19
§2. Obligații de rezultat (determinate) și obligații de mijloace (de prudență și diligență)	20
§3. Obligații în natură și obligații monetare sau pecuniare	24
<i>Secțiunea a 3-a. Clasificarea obligațiilor în funcție de criteriul sancțiunii</i>	24
<i>Secțiunea a 4-a. Clasificarea obligațiilor în funcție de opozabilitatea lor</i>	27
TITLUL II. IZVOARELE OBLIGAȚIILOR	29
Capitolul I. Actul juridic ca izvor de obligații. Contractul.	
Actul juridic unilateral generator de obligații	30
<i>Secțiunea 1. Contractul, principalul izvor de obligații. Considerații generale</i>	30
§1. Definiție legală. Prezentarea noțiunii	30
§2. Fundamentul contractului. Avântul, decăderea și reconsiderarea tezei autonomiei de voință	32
2.1. Avântul autonomiei de voință	32
2.2. Decăderea autonomiei de voință	34
2.3. Reconsiderarea principiului autonomiei de voință	37

<i>Secțiunea a 2-a. Principiile guvernatoare ale contractului. Principiul libertății contractuale. Principiul bunei-credințe</i>	38
§1. Considerații generale	38
§2. Principiul libertății contractuale	39
§3. Principiul bunei-credințe în materie contractuală	41
<i>Secțiunea a 3-a. Clasificarea contractelor</i>	42
§1. Clasificarea contractelor în funcție de conținut. Contracte sinalagmatice și contracte unilaterale	42
§2. Clasificarea contractelor în funcție de scopul urmărit. Contracte cu titlu oneros și contracte cu titlu gratuit	45
§3. Clasificarea contractelor în funcție de criteriul formei. Contracte consensuale, solemne, reale	48
§4. Clasificarea contractelor în funcție de efectele produse	49
§5. Clasificarea contractelor în funcție de modul (durata) de executare	50
§6. Clasificarea contractelor în funcție de nominalizarea lor în legislația civilă	50
§7. Clasificarea contractelor în funcție de criteriul libertății părților de a negocia. Contracte negociate, de adeziune și obligatorii	50
§8. Clasificarea contractelor în funcție de corelația dintre ele	53
<i>Secțiunea a 4-a. Încheierea contractelor</i>	54
§1. Considerații generale	54
§2. Încheierea contractului prin mecanismul negocierilor	54
2.1. Clasificarea negocierilor	54
2.2. Libertăți și îngrădiri în realizarea acordului de voință prin negociere. Obligațiile partenerilor de negociere	56
2.2.1. Principiul libertății de a contracta	56
2.2.2. Buna-credință	56
2.2.3. Obligația de confidențialitate	57
2.2.4. Obligația de informare	58
2.2.5. Obligația de a se informa	59
§3. Încheierea contractului prin mecanismul ofertei de a contracta și al acceptării	60
3.1. Oferta de a contracta	60
3.1.1. Noțiune. Natură juridică	60
3.1.2. Condiții de valabilitate	61
3.1.3. Forța obligatorie a ofertei	62
a) Oferta irevocabilă	63
b) Oferta revocabilă	63
3.1.4. Retragera și caducitatea ofertei	65
3.1.5. Natura juridică a ofertei de a contracta. Concluzii. Delimitarea de noțiuni asemănătoare	66
3.2. Acceptarea	68
3.2.1. Noțiune. Natură juridică	68
3.2.2. Condițiile de valabilitate	69

3.2.3. Momentul și locul încheierii contractului _____	69
§4. Încheierea contractului prin mecanismul promisiunilor de a contracta _____	71
4.1. Considerații introductive _____	71
4.2. Promisiunea de a contracta _____	71
4.3. Pactul de opțiune _____	74
<i>Secțiunea a 5-a. Interpretarea contractului _____</i>	75
§1. Considerații generale _____	75
§2. Reguli de interpretare _____	75
Capitolul II. Efectele contractului _____	79
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive _____</i>	79
§1. Considerații generale. Noțiunile de obligatoriu și obligațional _____	79
§2. Identificarea principiilor efectelor contractului _____	80
<i>Secțiunea a 2-a. Principiul forței obligatorii _____</i>	82
§1. Reglementare _____	82
§2. Fundamentul obligativității contractului _____	83
§3. Excepțiile de la principiul obligativității _____	85
3.1. Impreviziunea contractuală _____	86
3.1.1. Prezentare generală _____	86
3.1.2. Fundamentul impreviziunii _____	89
3.1.3. Domeniul de aplicare a impreviziunii _____	89
3.1.4. Condițiile impreviziunii _____	91
3.1.5. Efectele impreviziunii _____	95
3.2. Denunțarea unilaterală a contractelor _____	96
3.2.1. Denunțarea unilaterală convențională _____	97
3.2.2. Denunțarea unilaterală legală, excepție de la principiul forței obligatorii _____	98
<i>Secțiunea a 3-a. Principiul relativității efectelor contractului _____</i>	99
§1. Enunțarea principiului relativității. Relativitatea și obligativitatea contractului _____	99
§2. Domeniul de aplicare a principiului relativității _____	100
§3. Excepții de la principiul relativității _____	103
3.1. Promisiunea faptei altuia, excepție aparentă de la principiul relativității _____	104
3.1.1. Noțiune. Prezentare generală _____	104
3.1.2. Efectele promisiunii faptei altuia _____	106
3.2. Stipulația pentru altul _____	106
3.2.1. Noțiune. Natură juridică _____	106
3.2.2. Condițiile stipulației pentru altul _____	107
3.2.3. Efectele stipulației pentru altul _____	108
<i>Secțiunea a 4-a. Principiul opozabilității efectelor contractului _____</i>	110
§1. Prezentarea principiului opozabilității contractului față de terți _____	110

§2. Componentele principiului opozabilității _____	111
§3. Excepțiile de la principiul opozabilității contractului _____	112
§4. Simulația, excepție de la principiul opozabilității față de terți a contractului _____	112
4.1. Prezentare generală. Noțiune _____	112
4.2. Tipuri de simulație _____	113
4.3. Structura și condițiile simulației _____	114
4.4. Efectele simulației _____	114
4.5. Sancțiunile în cazul simulației _____	117
4.6. Domeniul de aplicare a simulației _____	117
4.7. Acțiunea în declararea simulației. Proba simulației _____	117
<i>Secțiunea a 5-a. Efectele specifice contractelor sinalagmatice _____</i>	<i>119</i>
§1. Excepția de neexecutare _____	119
1.1. Noțiunea excepției de neexecutare. Domeniul de aplicație _____	119
1.2. Condițiile excepției de neexecutare _____	120
1.3. Efectele excepției de neexecutare _____	122
§2. Rezoluțiunea, rezilierea și reducerea prestațiilor _____	123
2.1. Natura juridică a rezoluțiunii și rezilierii. Domeniu de aplicație _____	123
2.2. Condițiile rezoluțiunii _____	125
2.3. Moduri de operare a rezoluțiunii _____	127
2.3.1. Rezoluțiunea judiciară _____	127
2.3.2. Rezoluțiunea unilaterală. Declarația de rezoluțiune _____	129
2.3.3. Pactele comisorii _____	130
2.4. Aplicabilitatea rezoluțiunii și rezilierii în cazul nerespectării obligației de executare cu bună-credință a contractelor. Distincția necesară între comportamentul creditorului și cel al debitorului _____	131
2.5. Efectele rezoluțiunii și ale rezilierii _____	133
2.6. Reducerea prestațiilor _____	133
2.6.1. Noțiune _____	133
2.6.2. Condițiile reducerii prestației creditorului _____	134
§3. Riscul contractului _____	135
3.1. Noțiune _____	135
3.2. Riscul contractului translativ de proprietate. <i>Res perit debitori</i> _____	135
3.3. Suportarea riscului în cazul punerii în întârziere a creditorului obligației de predare. <i>Res perit creditori</i> _____	136
Capitolul III. Actul juridic unilateral, izvor de obligații _____	137
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Actul unilateral și actul unilateral cauzator de obligații _____</i>	<i>137</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Promisiunea unilaterală _____</i>	<i>139</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Promisiunea publică de recompensă _____</i>	<i>141</i>
Capitolul IV. Faptul juridic licit _____	142
<i>Secțiunea 1. Noțiunea faptului juridic licit. Prezentare generală _____</i>	<i>142</i>

<i>Secțiunea a 2-a. Gestiunea intereselor altei persoane</i>	143
§1. Noțiune	143
§2. Condițiile gestiunii	144
§3. Efectele gestiunii	145
3.1. Obligațiile gerantului	146
3.2. Obligațiile geratului	146
<i>Secțiunea a 3-a. Plata nedatorată</i>	147
§1. Noțiune	147
§2. Condițiile plății nedatorate	148
§3. Efectele plății nedatorate	149
<i>Secțiunea a 4-a. Îmbogățirea fără justă cauză</i>	150
§1. Noțiune	150
§2. Condițiile îmbogățirii fără justă cauză	151
§3. Efectele îmbogățirii fără justă cauză	152
Capitolul V. Faptul juridic ilicit. Răspunderea civilă delictuală	153
<i>Secțiunea 1. Răspunderea civilă delictuală. Aspecte generale</i>	153
§1. Noțiunea răspunderii civile delictuale. Natură juridică. Funcții	153
§2. Relația dintre răspunderea delictuală și răspunderea contractuală. Răspundere delictuală sau extracontractuală	155
§3. Comparația dintre răspunderea delictuală și răspunderea contractuală	157
§4. Chestiunea cumulului celor două forme de răspundere	158
§5. Felurile răspunderii delictuale	160
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea delictuală pentru fapta proprie</i>	160
§1. Reglementare	160
§2. Condițiile răspunderii delictuale pentru fapta proprie	161
2.1. Prejudiciul	161
2.1.1. Regimul prejudiciului patrimonial (material)	162
2.1.2. Regimul prejudiciului nepatrimonial (moral)	164
2.1.3. Acțiunea pentru repararea pecuniară a prejudiciului	167
2.2. Fapta ilicită	168
2.3. Raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu	170
2.4. Vinovăția (vina) celui care a cauzat prejudiciul	172
2.5. Proba elementelor răspunderii civile delictuale	174
2.6. Răspunderea delictuală pentru fapta proprie a persoanei juridice	174
2.6.1. Reglementare. Domeniu de aplicare	174
2.6.2. Condiții	175
2.6.3. Efecte	176
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea pentru fapta altei persoane</i>	176
§1. Răspunderea pentru faptele prejudiciabile săvârșite de minori sau de persoanele majore aflate sub tutelă specială/consiliere judiciară	176
1.1. Reglementare. Domeniu de aplicare	176

1.2. Fundamentarea răspunderii _____	178
1.2.1. Fundamentarea răspunderii părinților (tutorei minorului) pentru faptele prejudiciabile săvârșite de minori _____	179
1.2.2. Fundamentarea răspunderii altor persoane pentru faptele săvârșite de minori (cadre didactice, meșteșugari etc.) _____	179
1.3. Condițiile răspunderii _____	180
1.4. Efectele răspunderii _____	180
1.5. Exonerarea de răspundere pentru fapta minorului/majorului sub tutelă specială sau consiliere judiciară _____	181
§2. Răspunderea comitenților pentru faptele prejudiciabile săvârșite de prepușii lor în funcțiile încredințate _____	182
2.1. Reglementare. Domeniu de aplicare _____	182
2.2. Fundamentarea răspunderii comitentului _____	184
2.3. Condițiile răspunderii comitentului _____	184
2.4. Efectele răspunderii comitentului _____	187
2.5. Exonerarea de răspundere a comitentului _____	188
§3. Corelația formelor de răspundere pentru fapta altei persoane _____	188
3.1. Corelația dintre răspunderea părinților și răspunderea altor persoane care au obligația de supraveghere (cadrele didactice) _____	188
3.2. Corelația răspunderii comitentului cu alte forme de răspundere pentru altul _____	189
<i>Secțiunea a 4-a. Răspunderea pentru animale, lucruri și edificii _____</i>	<i>190</i>
§1. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale _____	190
1.1. Reglementare. Domeniu de aplicare _____	190
1.2. Fundamentarea răspunderii _____	192
1.3. Condițiile răspunderii _____	193
1.4. Efectele răspunderii _____	193
1.5. Exonerarea de răspundere _____	193
§2. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de lucruri, în general _____	194
2.1. Reglementare. Domeniu de aplicare _____	194
2.2. Fundamentarea răspunderii _____	196
2.3. Condițiile răspunderii. Cazuri similare _____	196
2.4. Efectele răspunderii _____	197
2.5. Exonerarea de răspundere _____	197
§3. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de ruina edificiului _____	197
3.1. Reglementare. Domeniu de aplicare _____	197
3.2. Fundamentarea răspunderii _____	198
3.3. Condițiile răspunderii _____	199
3.4. Efectele răspunderii _____	199
3.5. Exonerarea de răspundere _____	200
§4. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de căderea sau aruncarea unui lucru dintr-un imobil _____	200
4.1. Reglementare. Domeniu de aplicare _____	200
4.2. Fundamentarea răspunderii _____	201

4.3. Condițiile răspunderii _____	201
4.4. Efectele răspunderii _____	201
4.5. Exonerarea de răspundere _____	202
§5. Corelații între formele de răspundere _____	202
TITLUL III. EFECTELE OBLIGAȚIILOR _____	203
Capitolul I. Considerații generale _____	203
<i>Secțiunea 1. Prezentarea efectelor obligațiilor _____</i>	<i>203</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Principiul executării în natură a obligațiilor _____</i>	<i>204</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Tipuri de executare a obligației civile _____</i>	<i>204</i>
Capitolul II. Plata _____	206
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale privind plata _____</i>	<i>206</i>
§1. Noțiunea, temeiul și funcțiile plății _____	206
§2. Natura juridică a plății _____	207
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile plății _____</i>	<i>208</i>
§1. Condițiile de valabilitate referitoare la subiectele plății _____	208
1.1. Cine poate face plata? Categoria <i>solvensului</i> _____	208
1.1.1. Condițiile solvensului _____	210
1.2. Cine poate primi plata? Categoria <i>accipiensului</i> _____	211
1.2.1. Caz particular: plata făcută unui creditor aparent. Condiții și consecințe _____	212
§2. Condițiile de valabilitate referitoare la obiectul plății _____	213
2.1. Principiile plății indiferent de obiectul obligației _____	213
2.1.1. Principiul indivizibilității plății _____	213
2.1.2. Principiul imputației plății _____	214
2.2. Diligența cerută în executarea obligațiilor. Criteriul bunului proprietar _____	215
2.3. Valabilitatea plății în funcție de obiectul obligației _____	218
2.3.1. Obligația de a da un bun individual determinat (obligația de a strămuta proprietatea) _____	218
2.3.2. Obligația de a da bunuri de gen _____	219
2.3.3. Obligația de a da o sumă de bani _____	219
2.3.4. Obligația de a preda un bun individual determinat _____	221
2.3.5. Obligația de a constitui o garanție _____	222
<i>Secțiunea a 3-a. Locul, data și dovada plății _____</i>	<i>222</i>
§1. Locul plății _____	222
§2. Data plății _____	223
§3. Dovada plății _____	224
§4. Cheltuielile plății _____	225
<i>Secțiunea a 4-a. Punerea în întârziere a creditorului de către debitor _____</i>	<i>225</i>
§1. Justificarea punerii în întârziere a creditorului _____	225
§2. Reglementarea cazurilor de punere în întârziere a creditorului _____	226

§3. Etapele punerii în întârziere a creditorului _____	226
§4. Alte drepturi ale debitorului _____	228
<i>Secțiunea a 5-a. Buna-credință în executarea obligațiilor contractuale</i> _____	228
§1. Rolul buneii-credințe în materia contractului _____	228
§2. Buna-credință a debitorului _____	229
§3. Buna-credință a creditorului _____	231
Capitolul III. Executarea silită a obligațiilor civile _____	232
<i>Secțiunea 1. Considerații generale privind neexecutarea obligațiilor.</i>	
<i>Mijloacele juridice ale creditorului</i> _____	232
§1. Conceptualizarea consecințelor neexecutării: sancțiuni, mijloace juridice sau remedii _____	232
§2. Drepturile (mijloacele juridice) ale creditorului în caz de neexecutare a obligațiilor _____	234
2.1. Enumerarea drepturilor creditorului în caz de neexecutare a obligațiilor _____	234
2.2. Prezentarea condițiilor generale de activare a mijloacelor juridice ale creditorului _____	235
§3. Condițiile generale ale drepturilor creditorului în caz de neexecutare a obligațiilor civile _____	235
3.1. Condiția generală a neexecutării fără justificare a obligației civile _____	235
3.1.1. Noțiunea de neexecutare fără justificare _____	235
3.1.2. Neimputabilitatea față de creditor a neexecutării obligației de către debitor _____	236
3.2. Condiția generală a punerii debitorului în întârziere _____	237
3.2.1. Importanța și rolul punerii în întârziere _____	237
3.2.2. Sensurile și funcțiile punerii în întârziere _____	238
3.2.3. Modurile punerii în întârziere: regula și derogările _____	238
3.2.4. Efectele punerii în întârziere. Termenul suplimentar de executare. Celelalte efecte _____	240
<i>Secțiunea a 2-a. Executarea silită în natură a obligațiilor</i> _____	242
§1. Prezentare generală _____	242
1.1. Noțiune. Reglementare _____	242
1.2. Prioritatea executării silite în natură _____	243
§2. Condițiile, conținutul și limitele dreptului la executarea silită în natură _____	244
§3. Executarea silită în natură a obligațiilor de a da _____	246
§4. Executarea silită în natură a obligațiilor de a face _____	248
4.1. Sediul legal și domeniul de aplicație. Obligațiile de a face <i>intuitu personae</i> _____	248
4.2. Caz particular: executarea obligației de a face constând în predarea unui bun _____	249
4.3. Modalitățile specifice de executare a obligațiilor de a face, potrivit art. 1528 din Codul civil _____	249

§5. Executarea silită a obligațiilor de a nu face _____	250
5.1. Particularitățile executării silite în natură a obligațiilor de a nu face _____	250
5.2. Executarea obligației de a nu face în contextul art. 1529 din Codul civil _____	251
<i>Secțiunea a 3-a. Executarea prin echivalent a obligațiilor. Regimul daunelor-interese. Răspunderea contractuală _____</i>	<i>252</i>
§1. Noțiunea executării prin echivalent. Regimul juridic al daunelor-interese, în contextul art. 1516 din Codul civil _____	252
1.1. Considerații generale _____	252
1.2. Clasificarea daunelor-interese. Relația dintre daunele-interese și celelalte mijloace juridice ale creditorului _____	253
§2. Executarea prin echivalent (daunele-interese) și răspunderea contractuală _____	254
2.1. Daunele-interese și rolul lor de manifestare a răspunderii contractuale _____	254
2.2. Funcțiile răspunderii contractuale _____	255
2.3. Formele răspunderii contractuale _____	257
§3. Condițiile acordării daunelor-interese în materie contractuală _____	258
3.1. Prezentarea condițiilor acordării daunelor-interese _____	258
3.2. Condiția generală a faptei ilicite contractuale (neexecutarea fără justificare a unei obligații contractuale) _____	259
3.2.1. Noțiune _____	259
3.2.2. Cauzele de neexecutare justificată a obligației contractuale _____	260
3.2.3. Dovada neexecutării obligației _____	260
3.3. Condiția generală a prejudiciului _____	261
3.3.1. Noțiune _____	261
3.3.2. Probarea (cuantumului) prejudiciului patrimonial _____	262
3.4. Condiția generală a raportului de cauzalitate între neexecutarea fără justificare a obligației și prejudiciu _____	263
3.5. Condiția generală a vinovăției debitorului _____	263
3.5.1. Formele de vinovăție a debitorului _____	263
3.5.2. Regimul probator al vinovăției debitorului _____	265
3.5.3. Neexecutarea culpabilă și neexecutarea fără justificare _____	265
3.6. Condiția de exercițiu privind inexistența unei convenții de nerăspundere _____	266
§4. Evaluarea daunelor-interese _____	268
4.1. Evaluarea judiciară a daunelor-interese _____	268
4.1.1. Principiul reparării integrale a prejudiciului _____	268
4.1.2. Regula reparării prejudiciului previzibil _____	272
4.1.3. Regula reparării prejudiciului direct și necesar, limită a principiului reparării integrale _____	273

4.1.4. Prejudiciul imputabil creditorului, limită a principiului reparării integrale _____	274
4.2. Evaluarea legală a daunelor-interese _____	274
4.2.1. Domeniu de aplicare _____	274
4.2.2. Evaluarea legală a daunelor moratorii în cazul obligațiilor bănești _____	275
4.2.3. Modalități de evaluare a daunelor moratorii în cazul obligațiilor de a face. Evaluarea legală _____	277
4.3. Evaluarea convențională a daunelor-interese _____	279
4.3.1. Clauza penală _____	279
a) Noțiune. Domeniu. Caractere juridice _____	279
b) Condițiile invocării clauzei penale _____	281
c) Chestiunea cumulului clauzei penale _____	281
d) Mutabilitatea clauzei penale. Reductibilitatea clauzei penale _____	282
4.3.2. Arvuna _____	283
a) Noțiune. Feluri. Caractere juridice _____	283
b) Arvuna confirmatorie _____	284
c) Arvuna penalizatoare _____	285
<i>Secțiunea a 4-a. Mijloacele de protecție a drepturilor creditorului</i> _____	285
§1. Măsurile conservatorii. Prezentarea mijloacelor de protecție a drepturilor creditorului _____	285
§2. Acțiunea oblică _____	287
2.1. Noțiunea și natura juridică a acțiunii oblice _____	287
2.2. Domeniul de aplicație al acțiunii oblice _____	287
2.3. Condițiile acțiunii oblice _____	288
2.3.1. Condiții cu privire la creanță _____	289
2.3.2. Condiții cu privire la debitor _____	289
2.3.3. Condiții cu privire la creditor _____	289
2.4. Prescripția extinctivă în materia acțiunii oblice _____	290
2.5. Efectele acțiunii oblice _____	290
2.5.1. Efectele acțiunii oblice față de creditori _____	290
2.5.2. Efectele acțiunii oblice față de debitorul pasiv/neglijent _____	291
§3. Acțiunea revocatorie _____	291
3.1. Noțiunea și natura juridică a acțiunii revocatorii _____	291
3.2. Domeniul de aplicație al acțiunii revocatorii _____	292
3.3. Condițiile acțiunii revocatorii _____	294
3.3.1. Condiția prejudiciului suferit de creditor ca urmare a încheierii actului juridic de către debitor _____	294
3.3.2. Condiția fraudei debitorului _____	294
3.3.3. Condiția complicității terțului la fraudă _____	295
3.3.4. Condiții privitoare la creanță _____	295
3.4. Prescriptibilitatea acțiunii revocatorii _____	296
3.5. Efectele acțiunii revocatorii _____	297
3.5.1. Efectele acțiunii revocatorii față de creditori _____	297

3.5.2. Drepturile terțului față de bunul – obiect al actului juridic declarat inopozabil _____	298
TITLUL IV. OBLIGAȚIILE COMPLEXE _____	299
Capitolul I. Introducere _____	299
<i>Secțiunea 1. Considerații generale. Reglementare. Clasificări _____</i>	<i>299</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Categoriile de obligații: pure și simple, simple, afectate de modalități _____</i>	<i>300</i>
Capitolul II. Obligațiile plurale _____	302
<i>Secțiunea 1. Considerații generale. Clasificări _____</i>	<i>302</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Pluralitatea de subiecte _____</i>	<i>302</i>
§1. Obligațiile divizibile _____	302
1.1. Noțiuni _____	302
1.2. Efectele obligațiilor divizibile _____	304
§2. Obligațiile indivizibile _____	305
2.1. Noțiuni. Sursele indivizibilității _____	305
2.2. Efectele indivizibilității. Efecte comune pentru indivizibilitatea pasivă și activă _____	306
2.2.1. Efectele indivizibilității active _____	307
2.2.2. Efectele indivizibilității pasive _____	308
§3. Obligațiile solidare _____	310
3.1. Solidaritatea activă _____	310
3.1.1. Noțiuni _____	310
3.1.2. Efectele solidarității active _____	311
3.2. Solidaritatea pasivă _____	312
3.2.1. Noțiuni. Izvoare. Trăsături _____	312
3.2.2. Efectele solidarității pasive _____	313
§4. Raportul indivizibilitate-solidaritate _____	317
<i>Secțiunea a 3-a. Pluralitatea de obiecte _____</i>	<i>318</i>
§1. Obligațiile alternative _____	318
1.1. Noțiuni _____	318
1.2. Executare _____	319
§2. Obligațiile facultative _____	320
2.1. Noțiuni _____	320
2.2. Executare și stingere _____	321
TITLUL V. TRANSMISIUNEA ȘI TRANSFORMAREA OBLIGAȚIILOR _____	323
Capitolul I. Cesiunea de creanță _____	324
<i>Secțiunea 1. Reglementare. Noțiuni. Domeniu de aplicație _____</i>	<i>324</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul cesiunii de creanță. Felurile cesiunii de creanță _____</i>	<i>326</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Condițiile cesiunii de creanță _____</i>	<i>327</i>

<i>Secțiunea a 4-a. Efectele cesiunii de creanță</i>	329
Capitolul II. Subrogația terțului în drepturile creditorului prin plata creanței (subrogația personală)	331
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Feluri de subrogație personală</i>	331
<i>Secțiunea a 2-a. Subrogația convențională</i>	332
§1. Subrogația consimțită de creditor	332
§2. Subrogația consimțită de debitor	333
<i>Secțiunea a 3-a. Subrogația legală</i>	334
<i>Secțiunea a 4-a. Efectele subrogației</i>	334
Capitolul III. Preluarea datoriei	336
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Felurile preluării de datorie</i>	336
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile preluării de datorie</i>	337
<i>Secțiunea a 3-a. Efectele preluării de datorie</i>	338
Capitolul IV. Cesiunea contractului	340
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Prezentare generală</i>	340
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile cesiunii de contract</i>	341
<i>Secțiunea a 3-a. Efectele cesiunii de contract</i>	343
Capitolul V. Transformarea obligațiilor. Novația	344
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Felurile novației</i>	344
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile novației</i>	346
<i>Secțiunea a 3-a. Efectele novației</i>	346
TITLUL VI. MODURILE DE STINGERE A OBLIGAȚIILOR. RESTITUIREA PRESTAȚIILOR	349
Capitolul I. Considerații generale. Clasificarea modurilor de stingere a obligațiilor	349
Capitolul II. Modurile de stingere a obligațiilor care implică realizarea creanței	351
<i>Secțiunea 1. Compensația</i>	351
§1. Noțiune. Clasificare	351
§2. Domeniul de aplicare	352
§3. Compensația legală	352
§4. Compensația judiciară și convențională	354
§5. Efectele compensației	355
<i>Secțiunea a 2-a. Confuziunea</i>	356
§1. Noțiune	356
§2. Condițiile și efectele confuziunii	356
<i>Secțiunea a 3-a. Darea în plată</i>	357
§1. Reglementare. Noțiune. Darea în plată de drept comun	357
§2. Condițiile dării în plată de drept comun	358
§3. Efectele dării în plată de drept comun	358

§4. Darea în plată specială (cedarea unei creanțe). Condiții de valabilitate _____	359
Capitolul III. Modurile de stingere a obligațiilor care exclud realizarea creanței _____	361
<i>Secțiunea 1. Remiterea de datorie _____</i>	361
§1. Noțiune. Clasificare _____	361
§2. Condițiile remiterii de datorie _____	362
§3. Efectele remiterii de datorie _____	363
<i>Secțiunea a 2-a. Imposibilitatea fortuită de executare _____</i>	363
§1. Noțiune. Condiții _____	363
§2. Efecte _____	365
Capitolul IV. Restituirea prestațiilor _____	367
<i>Secțiunea 1. Reglementare. Prezentare generală _____</i>	367
<i>Secțiunea a 2-a. Regimul restituirii prestațiilor _____</i>	368
TITLUL VII. GARANTAREA OBLIGAȚIILOR _____	373
Capitolul I. Considerații generale _____	373
<i>Secțiunea 1. Sensurile noțiunii de garanție _____</i>	373
<i>Secțiunea a 2-a. Garanțiile speciale. Clasificare _____</i>	374
<i>Secțiunea a 3-a. Principiile materiei garanțiilor _____</i>	374
Capitolul II. Garanțiile personale _____	376
<i>Secțiunea 1. Considerații generale. Clasificarea garanțiilor personale _____</i>	376
<i>Secțiunea a 2-a. Fideiusiunea _____</i>	377
§1. Natură juridică. Trăsături. Condiții _____	377
§2. Domeniul de aplicare. Feluri de fideiusiune _____	379
§3. Efectele fideiusiunii _____	380
3.1. Efectele fideiusiunii între creditor și fideiutor _____	380
3.2. Efectele fideiusiunii față de debitorul principal _____	381
§4. Stingerea fideiusiunii _____	382
<i>Secțiunea a 3-a. Garanțiile autonome _____</i>	383
§1. Noțiune. Natura juridică a garanțiilor autonome: scrisoarea de garanție și scrisoarea de confort _____	383
§2. Principiul libertății formelor _____	386
§3. Autonomia sau autonomizarea _____	387
§4. Poziția creditorului – beneficiar _____	388
§5. Stingerea garanțiilor autonome _____	388
Capitolul III. Garanțiile reale _____	390
<i>Secțiunea 1. Privilegiile _____</i>	390
§1. Noțiune. Clasificare _____	390
§2. Concursul între creditorii privilegiați și ceilalți creditori _____	391

§3. Stingerea privilegiilor _____	392
<i>Secțiunea a 2-a. Ipoteca</i> _____	392
§1. Considerații generale _____	392
1.1. Noțiune. Bunuri care pot fi ipotecate _____	392
1.2. Caractere juridice generale ale dreptului de ipotecă _____	393
1.3. Felurile ipotecii _____	394
1.4. Efectele generale ale ipotecii _____	394
1.4.1. Efectele ipotecii față de debitor/constituitor _____	394
1.4.2. Efectele ipotecii față de creditor _____	395
1.4.3. Efectele ipotecii față de terții dobânditori ai imobilului ipotecat _____	396
§2. Ipoteca imobiliară _____	396
2.1. Obiectul ipotecii imobiliare _____	396
2.2. Ipoteca convențională imobiliară _____	397
2.3. Constituirea ipotecii imobiliare _____	397
2.4. Ipoteca legală imobiliară _____	398
2.5. Stingerea ipotecii imobiliare _____	399
<i>Secțiunea a 3-a. Gajul</i> _____	399
§1. Noțiune. Obiect _____	399
§2. Constituirea gajului. Caracterele contractului de gaj _____	400
§3. Exercițare _____	401
§4. Publicitate. Stingere _____	403
<i>Secțiunea a 4-a. Dreptul de retenție</i> _____	403
§1. Noțiune. Caractere juridice _____	403
§2. Condiții _____	405
§3. Domeniul de aplicare _____	406
§4. Aplicații ale dreptului de retenție _____	408
§5. Relația dintre dreptul de retenție și excepția de neexecutare _____	409
§6. Exercițarea și stingerea dreptului de retenție _____	411
BIBLIOGRAFIE _____	413